

เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
โครงการจัดทำสื่อ ๖๐ พรรษา

ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน)

กลุ่มบูรณาการ

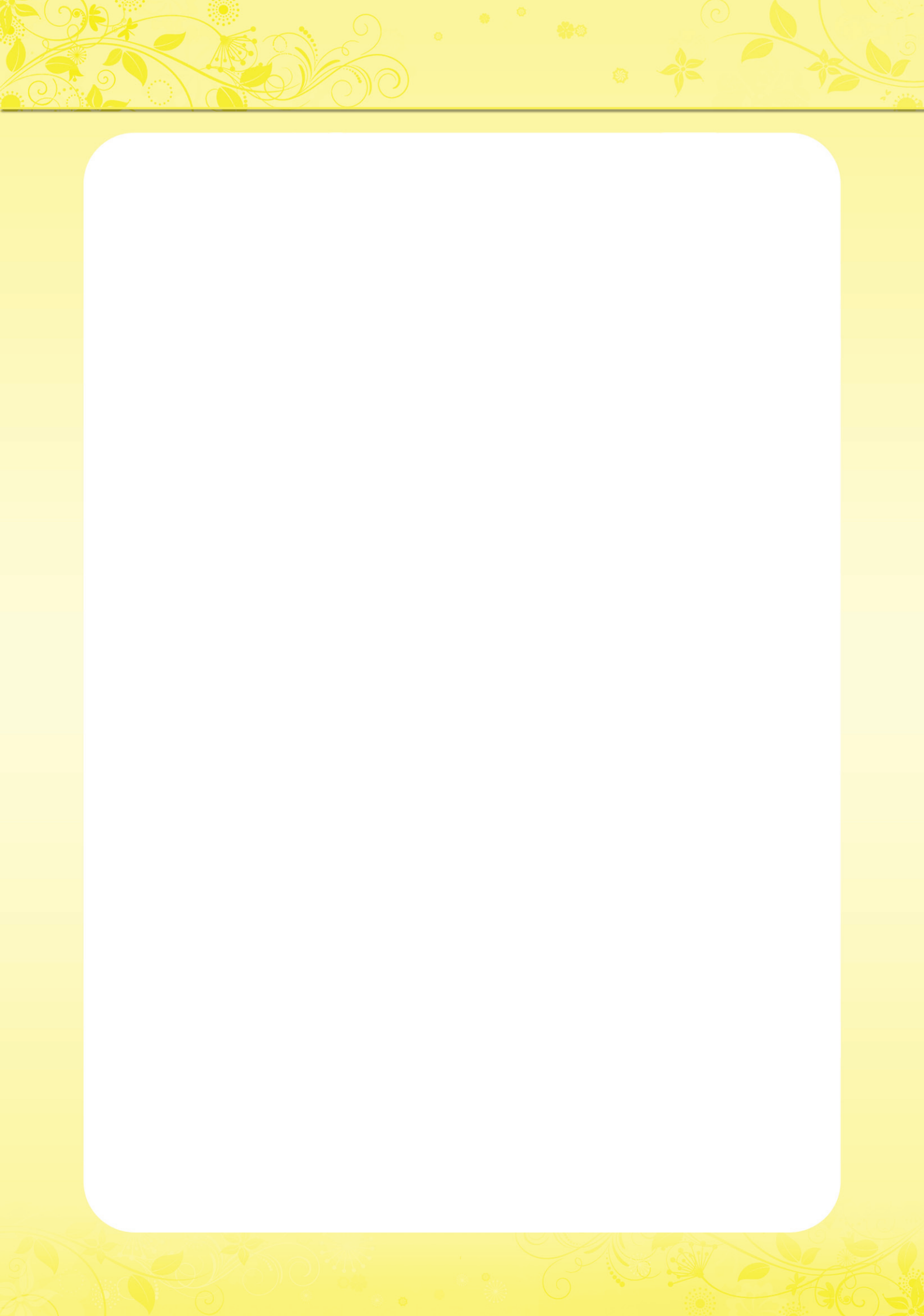
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙

ถิ่นไทยวิไลศิลป์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

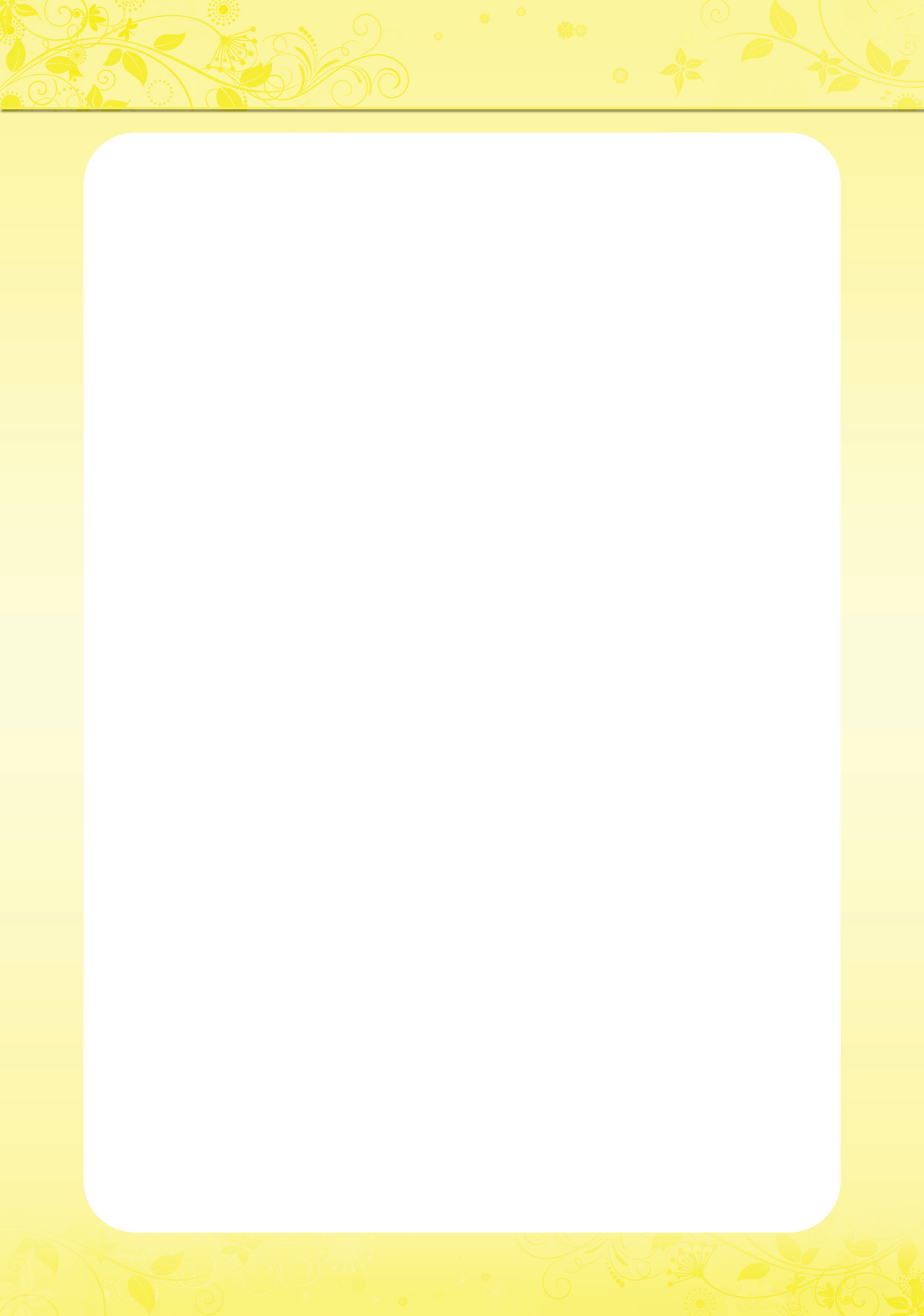
สำนักงานโครงการสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สารบัญ

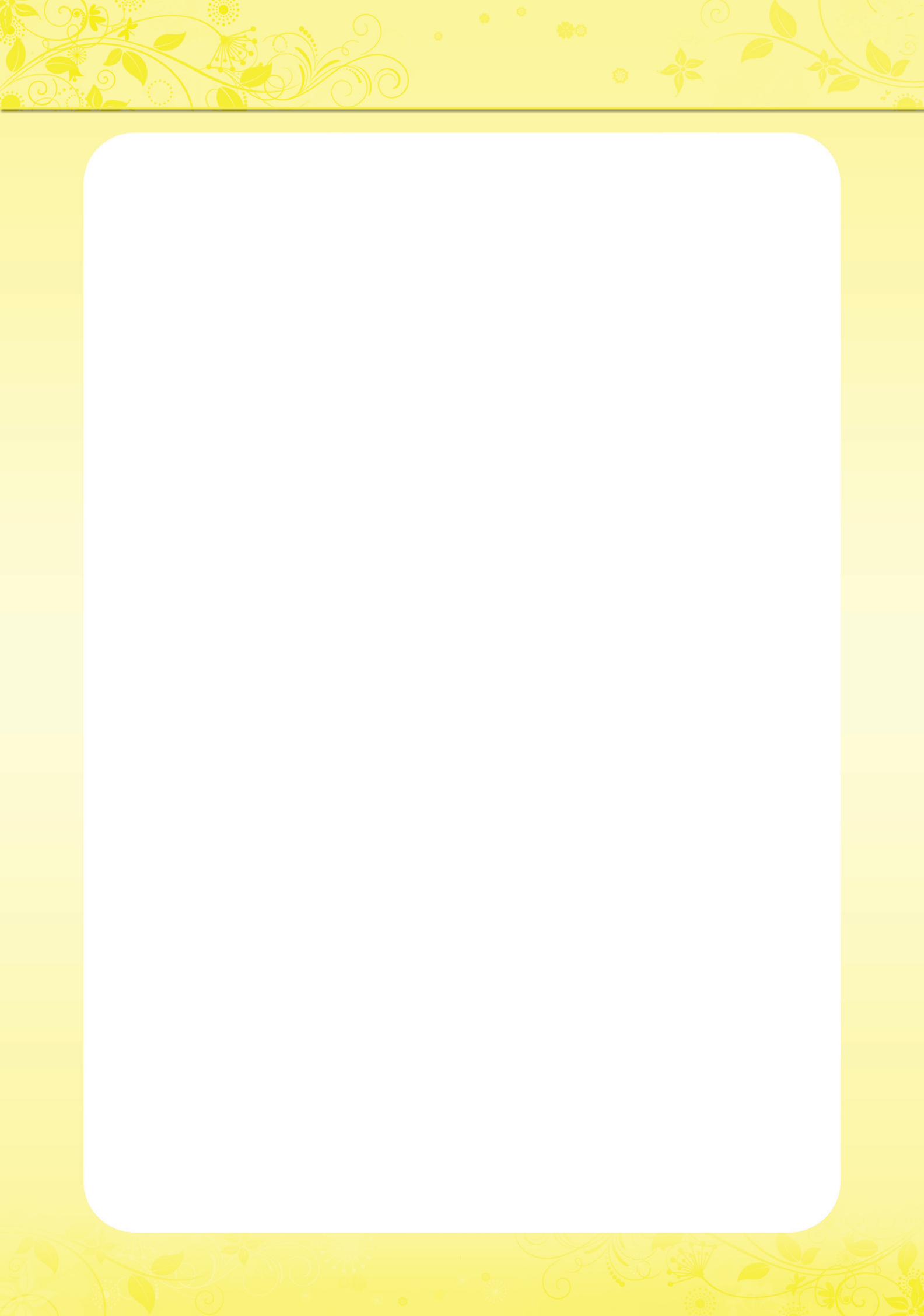
เรื่อง	หน้า
หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย	
แบบทดสอบก่อนเรียน	๓
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ เรียนรู้วันเวลา / ใบงานที่ ๐๑	๕
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ วันเวลาและการเปลี่ยนแปลง / ใบงานที่ ๐๑	๑๐
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ ย้อนรอยอดีต / ใบงานที่ ๐๑	๑๔
แบบทดสอบหลังเรียน	๒๐
หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น	
แบบทดสอบก่อนเรียน	๒๕
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ ชุมชนของเรา / ใบงานที่ ๐๑	๒๖
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ วัฒนธรรมประเพณีชุมชน / ใบงานที่ ๐๑	๓๒
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ ความแตกต่างทางวัฒนธรรมประเพณี / ใบงานที่ ๐๑	๓๔
แผนการเรียนรู้ที่ ๔ วัฒนธรรมประเพณีไทย / ใบงานที่ ๐๑	๓๙
แผนการเรียนรู้ที่ ๕ ภูมิปัญญาไทย / ใบงานที่ ๐๑	๔๔
แบบทดสอบหลังเรียน	๔๖
หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง	
แบบทดสอบก่อนเรียน	๔๙
แผนการเรียนรู้ที่ ๑ ใส่ใจใฝ่รู้สัญลักษณ์ไทย / ใบงานที่ ๐๑	๕๐
แผนการเรียนรู้ที่ ๒ กษัตริย์ไทยและบรรพบุรุษไทย / ใบงานที่ ๐๑	๕๒
แผนการเรียนรู้ที่ ๓ ในหลวงของเรา / ใบงานที่ ๐๑	๖๐
แบบทดสอบหลังเรียน	๖๔

หน่วยย่อยที่ ๑

ย้อนรอยไทย

แบบทดสอบก่อนเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๘ ถิ่นไทยวิถีศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

๑. ปฏิทินมีประโยชน์อย่างไร

- ก. บอกวัน เดือน ปี
- ข. บอกเวลาเป็นชั่วโมง
- ค. บอกช่วงเวลากลางวันกับกลางคืน

๒. วันสุดท้ายของสัปดาห์เป็นวันอะไร

- ก. วันเสาร์
- ข. วันจันทร์
- ค. วันอาทิตย์

๓. ถ้าวันนี้เป็นวันอังคารที่ ๓๐ ตุลาคม พุธนี้เป็นวันอะไร

- ก. วันพุธที่ ๑ พฤศจิกายน
- ข. วันพุธที่ ๑ กันยายน
- ค. วันพุธที่ ๓๑ ตุลาคม

๔. เดือนใดมีจำนวนวันมากที่สุด

- ก. มกราคม
- ข. มิถุนายน
- ค. กุมภาพันธ์

๕. ข้อใดเป็นสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในเวลาเช้า

- ก. ท้องฟ้ามืด มองเห็นดวงจันทร์
- ข. ดวงอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะ อากาศร้อน
- ค. ดวงอาทิตย์ขึ้นจากขอบฟ้า นกบินออกจากรัง

๖. กิจกรรมใดเกิดขึ้นเป็นอันดับแรกหลังจากตื่นนอน

- ก. รับประทานอาหาร
- ข. อาบน้ำ แต่งตัว
- ค. ทำการบ้าน

๗. ข้อใดเรียงลำดับเหตุการณ์ตามช่วงเวลาได้ถูกต้อง

- ก. อาบน้ำตอนเช้า แล้วเรียนหนังสือตอนบ่าย
- ข. สวดมนต์ก่อนนอน แล้วทำการบ้านตอนเย็น
- ค. รับประทานอาหารตอนเที่ยง แล้วแปร่งฟันตอนเช้า

๘. ข้อมูลใดเกี่ยวข้องกับตนเองมากที่สุด

- ก. อายุของเพื่อน
- ข. ที่อยู่ของครูประจำชั้น
- ค. ชื่อพ่อแม่ของตนเอง

๙. ถ้านักเรียนต้องการรู้สถานที่เกิดของตนเองควรสอบถามจากบุคคลใด

- ก. พ่อแม่
- ข. หมอ
- ค. ครู

๑๐. การสืบค้นประวัติของครอบครัวโดยใช้ภาพถ่ายมีประโยชน์อย่างไร

- ก. ทำให้ทราบชื่อของสมาชิกในครอบครัว
- ข. ทำให้ทราบอายุของสมาชิกในครอบครัว
- ค. ทำให้ทราบเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว

*****

ใบงานที่ ๑๑

คำชี้แจง นักเรียนดูปฏิทินที่กำหนดให้ และเติมคำตอบลงในช่องว่างให้ถูกต้อง

ปฏิทิน ปี ค.ศ. 2012		ปี พ.ศ. 2555	
1 มกราคม อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	2 กุมภาพันธ์ อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29	3 มีนาคม อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	4 เมษายน อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
5 พฤษภาคม อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	6 มิถุนายน อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	7 กรกฎาคม อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	8 สิงหาคม อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
9 กันยายน อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	10 ตุลาคม อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	11 พฤศจิกายน อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	12 ธันวาคม อ ก จ อ พ พ ศ ศ ส 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

๑. ในปฏิทินนี้เป็นของปี พ.ศ.....
๒. ใน ๑ ปี มีทั้งหมด ..... เดือน
๓. ใน ๑ สัปดาห์ มีทั้งหมด.....วัน
๔. วันสุดท้ายของสัปดาห์คือ วัน.....
๕. เดือนที่ ๘ คือ เดือน.....
๖. วันที่ ๗ เดือน สิงหาคม ตรงกับ วัน.....
๗. เดือนที่ลงท้ายด้วย **ยน** มีจำนวน .....วัน
๘. วันสุดท้ายของเดือน **กุมภาพันธ์** ตรงกับ วัน.....วันที่.....
๙. เดือน ธันวาคม ปี ค.ศ. 2012 มีจำนวน.....วัน
๑๐. บอกชื่อเดือนที่ลงท้ายด้วย **คม** จำนวน ๓ เดือน .....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
 ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
 ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนเขียนหมายเลขลงใน ชื่อวันเรียงลำดับตามปฏิทิน และโยงชื่อวันกับคำอ่านให้ถูกต้อง

1 วันอาทิตย์

วัน-พะ-รี-หัด-สะ-บอ-ดี

วันพุธ

วัน - จัน

วันอังคาร

วัน-สุก

วันศุกร์

วัน - อา - ทิต

วันจันทร์

วัน-เสา

วันเสาร์

วัน - อัง - คาน

วันพฤหัสบดี

วัน - พุด

ชื่อ-สกุล .....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง ส่วนประกอบของปฏิทิน

ปฏิทินเป็นเครื่องมือ ที่บอกวัน เดือน ปี ในปฏิทินจึงมี วัน เดือน ปี และวันสำคัญต่าง ๆ ในช่วงเวลา ๑ ปี ดังนั้น หากเราต้องการรู้วัน เดือน ปี และวันสำคัญต่าง ๆ ที่ถูกต้องจึงควรดูปฏิทิน

ปฏิทิน ปี พ.ศ. 2556

มกราคม	กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน
อา จ อ พ พท ศ ส	อา จ อ พ พท ศ ส	อา จ อ พ พท ศ ส	อา จ อ พ พท ศ ส
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
พฤษภาคม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม
อา จ อ พ พท ศ ส	อา จ อ พ พท ศ ส	อา จ อ พ พท ศ ส	อา จ อ พ พท ศ ส
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
กันยายน	ตุลาคม	พฤศจิกายน	ธันวาคม
อา จ อ พ พท ศ ส	อา จ อ พ พท ศ ส	อา จ อ พ พท ศ ส	อา จ อ พ พท ศ ส
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

ข้อสังเกต

เดือนที่ลงท้ายด้วย **คม** มี ๓๑ วัน
 เดือนที่ลงท้ายด้วย **ยน** มี ๓๐ วัน
 เดือน **กุมภาพันธ์** มีเพียง ๒๘ วัน แต่ทุก ๔ ปีจะมี ๒๙ วัน

ใบความรู้สำหรับนักเรียน การอ่าน วัน เดือน ปี แบบสุริยคติและจันทรคติ

อ่านแบบสุริยคติ
วันจันทร์ วันที่ ๓ เดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๕๕

ปฏิทินเดือนกันยายน ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ปีมะโรง จตุศกราช ๕๓๓๕

วันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ วันเสาร์

วันอาทิตย์	วันจันทร์	วันอังคาร	วันพุธ	วันพฤหัสบดี	วันศุกร์	วันเสาร์
						๑ วัน ๑ ต.ค. เสวย(๑) Durian
๒ วัน ๒ ต.ค. เสวย(๒) Durian	๓ วัน ๓ ต.ค. เสวย(๓) Durian	๔ วัน ๔ ต.ค. เสวย(๔) Durian	๕ วัน ๕ ต.ค. เสวย(๕) Durian	๖ วัน ๖ ต.ค. เสวย(๖) Durian	๗ วัน ๗ ต.ค. เสวย(๗) Durian	๘ วัน ๘ ต.ค. เสวย(๘) Durian
๙ วัน ๙ ต.ค. เสวย(๙) Durian	๑๐ วัน ๑๐ ต.ค. เสวย(๑๐) Durian	๑๑ วัน ๑๑ ต.ค. เสวย(๑๑) Durian	๑๒ วัน ๑๒ ต.ค. เสวย(๑๒) Durian	๑๓ วัน ๑๓ ต.ค. เสวย(๑๓) Durian	๑๔ วัน ๑๔ ต.ค. เสวย(๑๔) Durian	๑๕ วัน ๑๕ ต.ค. เสวย(๑๕) Durian
๑๖ วัน ๑๖ ต.ค. เสวย(๑๖) Durian	๑๗ วัน ๑๗ ต.ค. เสวย(๑๗) Durian	๑๘ วัน ๑๘ ต.ค. เสวย(๑๘) Durian	๑๙ วัน ๑๙ ต.ค. เสวย(๑๙) Durian	๒๐ วัน ๒๐ ต.ค. เสวย(๒๐) Durian	๒๑ วัน ๒๑ ต.ค. เสวย(๒๑) Durian	๒๒ วัน ๒๒ ต.ค. เสวย(๒๒) Durian
๒๓ วัน ๒๓ ต.ค. เสวย(๒๓) Durian	๒๔ วัน ๒๔ ต.ค. เสวย(๒๔) Durian	๒๕ วัน ๒๕ ต.ค. เสวย(๒๕) Durian	๒๖ วัน ๒๖ ต.ค. เสวย(๒๖) Durian	๒๗ วัน ๒๗ ต.ค. เสวย(๒๗) Durian	๒๘ วัน ๒๘ ต.ค. เสวย(๒๘) Durian	๒๙ วัน ๒๙ ต.ค. เสวย(๒๙) Durian
๓๐ วัน ๓๐ ต.ค. เสวย(๓๐) Durian						

อ่านแบบจันทรคติ
วันจันทร์ วันแรม ๒ ค่ำ เดือน ๙ (เก้า) ปีมะโรง

ใบความรู้สำหรับนักเรียน ชื่อวันเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

หนึ่งสัปดาห์ มี ๗ วัน แต่ละวันมีชื่อเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษดังนี้

วันอาทิตย์ อ่านว่า วัน - อา - ทิด

วันจันทร์ อ่านว่า วัน - จัน

วันอังคาร อ่านว่า วัน - อัง - คาน

วันพุธ อ่านว่า วัน - พุด

วันพฤหัสบดี อ่านว่า วัน-พะ-รี-หัด-สะ-บอ-ดี

วันศุกร์ อ่านว่า วัน-สุก

วันเสาร์ อ่านว่า วัน-เสา

ชื่อวัน
ภาษาไทย
ครับ

ชื่อวัน
ภาษาอังกฤษ
ค่ะ

Sunday (ซัน-เดย์) วันอาทิตย์

Monday (มัน-เดย์) วันจันทร์

Tuesday (ทิวส์-เดย์) วันอังคาร

Wednesday (เวนซ์-เดย์) วันพุธ

Thursday (เธิสร์-เดย์) วันพฤหัสบดี

Friday (ฟราย-เดย์) วันศุกร์

Saturday (แซทเทอร์-เดย์) วันเสาร์

ใบงานที่ ๐๑

ป ๙.๑/ผ ๒-๐๑

คำชี้แจง นักเรียนเล่าเหตุการณ์ที่ประทับใจ และตัวแทนกลุ่มบันทึกเหตุการณ์/กิจกรรม
ที่ประทับใจ ๑ กิจกรรม

คนที่ ๑ ชื่อ.....

.....
.....
.....

คนที่ ๒ ชื่อ.....

.....
.....
.....

คนที่ ๓ ชื่อ.....

.....
.....
.....

คนที่ ๔ ชื่อ.....

.....
.....
.....

ป ๙.๑/พ ๒-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพกิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาลงใน และคัดลายมือคำบอกช่วงเวลา

เช้า

.....
.....
.....
.....

กลางวัน

.....
.....
.....
.....

เย็น

.....
.....
.....
.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง การแบ่งช่วงเวลาใน ๑ วัน

การแบ่งช่วงเวลาใน ๑ วัน

ใน ๑ วัน แบ่งเป็นกลางวันและกลางคืน หนึ่งวันมี ๒๔ ชั่วโมง กลางวันมี ๑๒ ชั่วโมง กลางคืนมี ๑๒ ชั่วโมง คำบอกช่วงเวลาทำให้เราลำดับเรื่องราว ได้แก่ **เช้า สาย เที่ยง บ่าย เย็น หัวค่ำ ดึก**

เราตื่นนอน อาบน้ำ ไปโรงเรียน**ตอนเช้า** เราพร้อมร้องเพลงชาติและเรียนหนังสือ **ตอนสาย** **ตอนเที่ยง**เราวิ่งเล่น เราวาดภาพ**ตอนบ่าย** **ตอนเย็น**เราเลิกเรียน กลับบ้าน ทำการบ้านช่วยทำงานบ้าน และรับประทานอาหาร**เย็น** เราเข้านอนแต่**หัวค่ำ** เรานอนหลับใน**ตอนดึก**

ใบความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง คำบอกช่วงเวลา อดีต ปัจจุบัน อนาคต

การแบ่งช่วงเวลาเมื่อเราต้องเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นฟัง การใช้คำบอกช่วงเวลา ที่ถูกต้อง จะทำให้เราเรียงลำดับเรื่องราวได้ถูกต้อง ว่าเรื่องใดเกิดขึ้นก่อนเรื่องใดเกิดขึ้นหลัง และเรื่องราวนั้นเกี่ยวข้องกับอย่างไร (อดีต ปัจจุบัน และอนาคต)

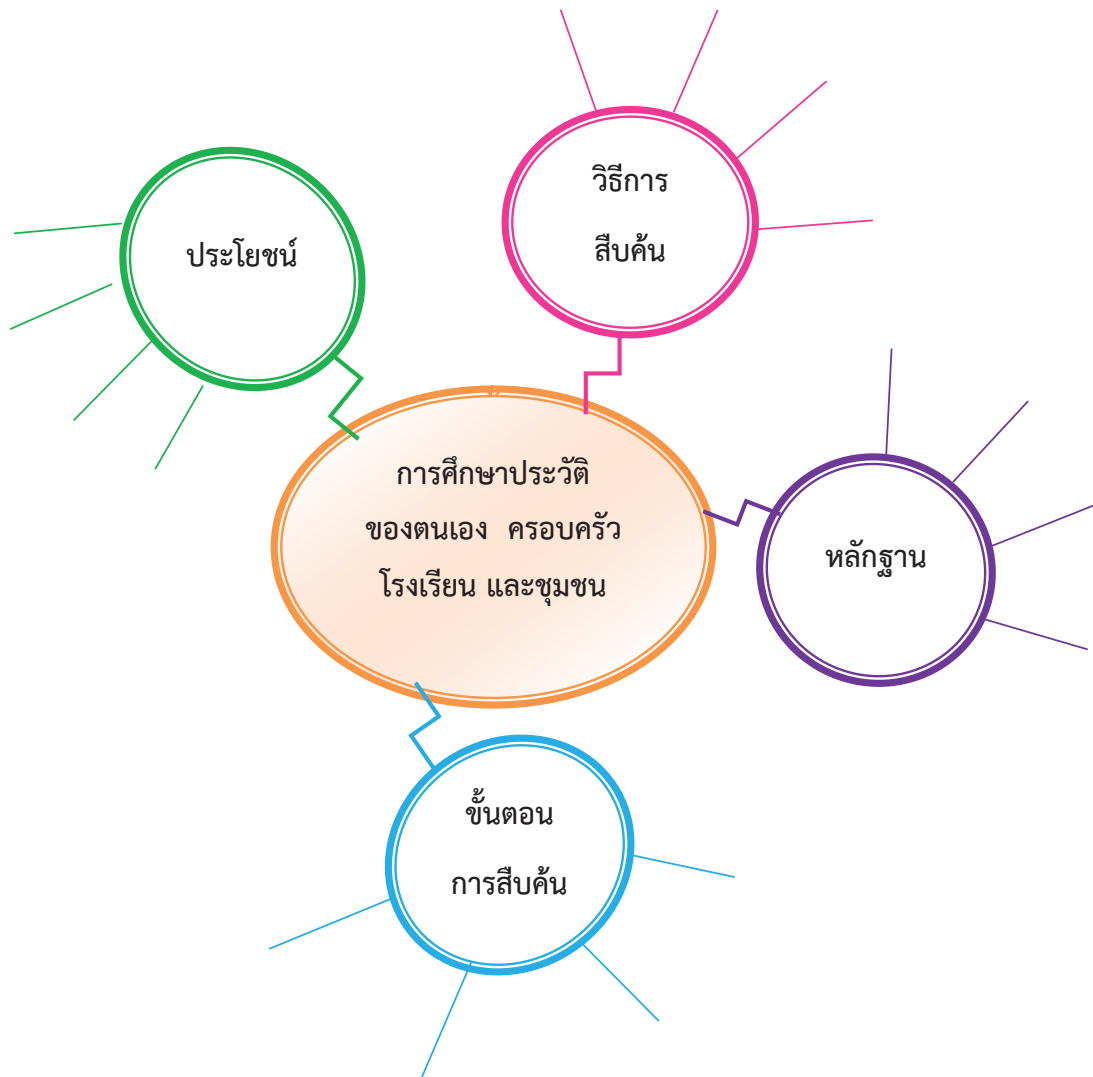
ตัวอย่างคำบอกช่วงเวลาแบบต่าง ๆ ดังนี้

บอกเรื่องราวในอดีต	คำบอกเรื่องราวในปัจจุบัน	คำบอกเรื่องราวในอนาคต
เมื่อวาน	วันนี้	พรุ่งนี้
ปีที่แล้ว/ปีก่อน	ปีนี้	ปีหน้า
เดือนก่อน	เดือนนี้	เดือนหน้า
สัปดาห์ก่อน	สัปดาห์นี้	สัปดาห์หน้า
ช่วงก่อน	ช่วงนี้	ช่วงหน้า
วันก่อน	วันนี้	วันหน้า
ครานี้ก่อน	ครานี้	คราวหน้า
ตอนนั้น	ตอนนี้	ตอนหน้า

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนเขียนสรุปการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ด้วยแผนภาพความคิด

ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....
ชื่อ-สกุล.....	เลขที่.....	ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๒

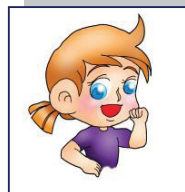
คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนภาพครอบครัวของตนเอง และตกแต่งให้สวยงาม

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน เรื่อง การแนะนำตัวอย่างง่าย

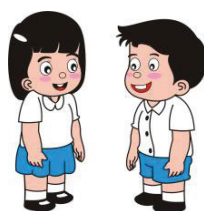
ตัวอย่างข้อมูลในการแนะนำตนเอง

ชื่อ-สกุล เด็กหญิงต้อยติง รักดี ชื่อเล่น ต้อยติง
วันเดือนปีเกิด ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๘
กำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านสมบุญ
อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
บิดาชื่อ นายต้อย รักดี อาชีพ ข้าราชการครู
มารดาชื่อ นางติง รักดี อาชีพ ค้าขาย

แนะนำตัวเองเป็นภาษาอังกฤษ อย่างง่าย

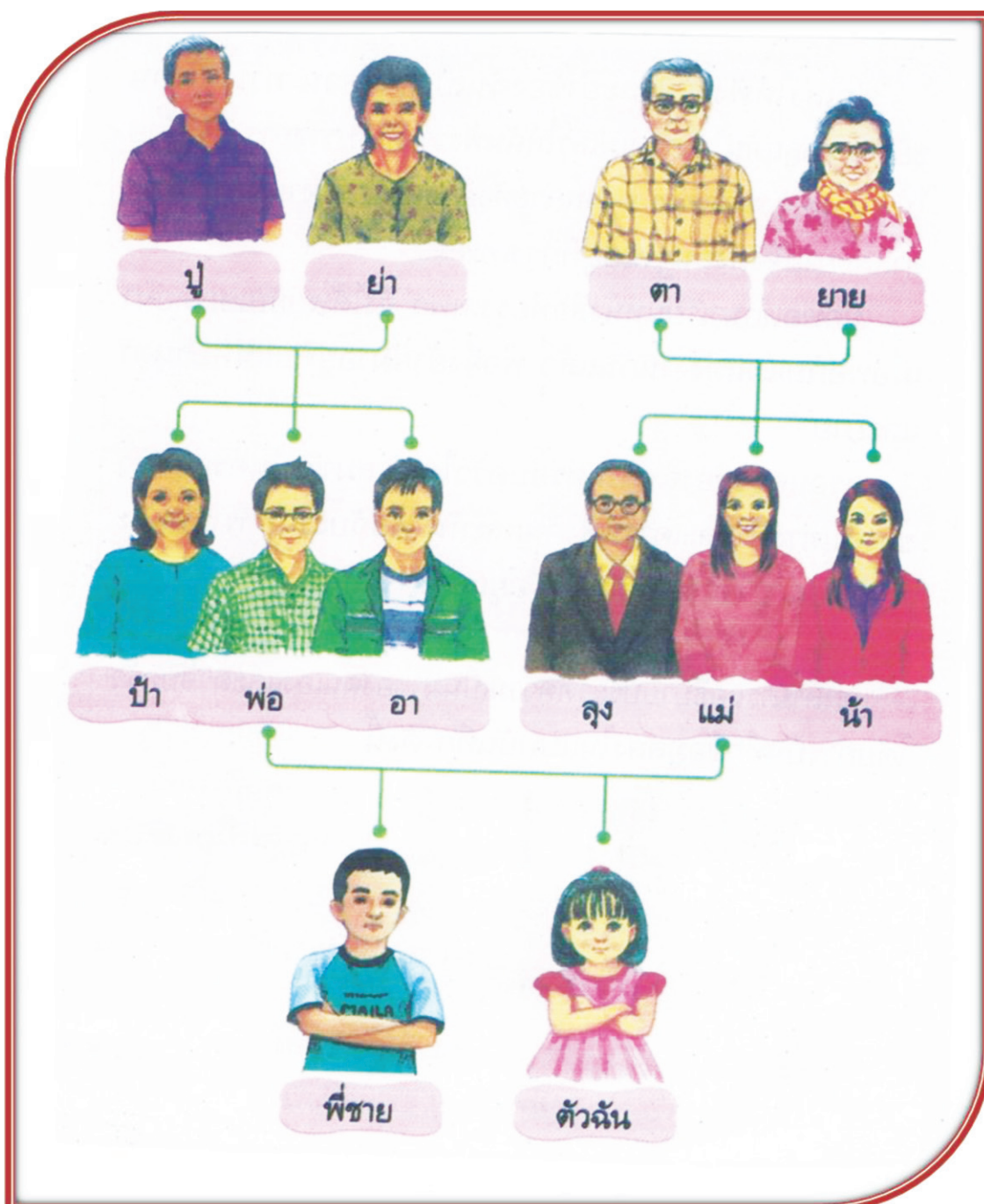
My name is _____ (ฉันชื่อ)
My nick name is _____ (ชื่อเล่น)
I'm _____ years old (ฉันอายุ)
I studying at _____ School (ฉันเรียนอยู่โรงเรียน)
I am studying in Prathom _____ (เรียนอยู่ชั้น)

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เรื่อง การเขียนแผนภาพประวัติตนเอง

ตัวอย่างการเขียนแผนภาพประวัติของตนเองและครอบครัว

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ตัวอย่างการบันทึกเส้นเวลาเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียน

เส้นเวลาที่เกิดเหตุการณ์สำคัญของโรงเรียน

- พ.ศ. ๒๕๔๑ ก่อตั้งโรงเรียน
- พ.ศ. ๒๕๔๘ สร้างอาคารหลังใหม่
- พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่น
- พ.ศ. ๒๕๕๔ ปรับปรุงอาคารเก่าเป็นห้องสมุด
- พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับรางวัลการจัดห้องสมุดดีเด่น

ตัวอย่างการบันทึกเส้นเวลาเหตุการณ์สำคัญของชุมชน

เส้นเวลาเกิดเหตุการณ์สำคัญของชุมชน

พ.ศ.	ค.ศ.	
๒๔๓๓	๑๘๙๐	ประชาชนกลุ่มแรกอพยพมาตั้งถิ่นฐาน
๒๔๘๘	๑๙๔๕	ตั้งหมู่บ้าน ชื่อ หมู่บ้านสมบุญ
๒๕๐๖	๑๙๖๓	ตั้งศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน
๒๕๒๑	๑๙๗๘	แยกหมู่บ้านเป็น ๒ หมู่บ้าน
๒๕๒๓	๑๙๘๐	แยกหมู่บ้านเป็น ๔ หมู่บ้าน
๒๕๒๓	๑๙๘๐	ยกฐานะเป็น ตำบลสมบุญ

แบบทดสอบหลังเรียน

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๙ ถิ่นไทยวิไลศิลป์ หน่วยย่อยที่ ๑ ย้อนรอยไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

๑. ปฏิทินมีประโยชน์อย่างไร

- ก. บอกวัน เดือน ปี
- ข. บอกเวลาเป็นชั่วโมง
- ค. บอกช่วงเวลากลางวันกับกลางคืน

๒. วันสุดท้ายของสัปดาห์เป็นวันอะไร

- ก. วันเสาร์
- ข. วันจันทร์
- ค. วันอาทิตย์

๓. ถ้าวันนี้เป็นวันอังคารที่ ๓๐ ตุลาคม พรุ่งนี้เป็นวันอะไร

- ก. วันพุธที่ ๑ พฤศจิกายน
- ข. วันพุธที่ ๑ กันยายน
- ค. วันพุธที่ ๓๑ ตุลาคม

๔. เดือนใดมีจำนวนวันมากที่สุด

- ก. มกราคม
- ข. มิถุนายน
- ค. กุมภาพันธ์

๕. ข้อใดเป็นสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในเวลาเช้า

- ก. ท้องฟ้ามืด มองเห็นดวงจันทร์
- ข. ดวงอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะ อากาศร้อน
- ค. ดวงอาทิตย์ขึ้นจากขอบฟ้า นกบินออกจากรัง

๖. กิจกรรมใดเกิดขึ้นเป็นอันดับแรกหลังจากตื่นนอน

- ก. รับประทานอาหาร
- ข. อาบน้ำ แต่งตัว
- ค. ทำการบ้าน

๗. ข้อใดเรียงลำดับเหตุการณ์ตามช่วงเวลาได้ถูกต้อง

- ก. อาบน้ำตอนเช้า แล้วเรียนหนังสือตอนบ่าย
- ข. สวดมนต์ก่อนนอน แล้วทำการบ้านตอนเย็น
- ค. รับประทานอาหารตอนเที่ยง แล้วแปรงฟันตอนเช้า

๘. ข้อมูลใดเกี่ยวข้องกับตนเองมากที่สุด

- ก. อายุของเพื่อน
- ข. ที่อยู่ของครูประจำชั้น
- ค. ชื่อพ่อแม่ของตนเอง

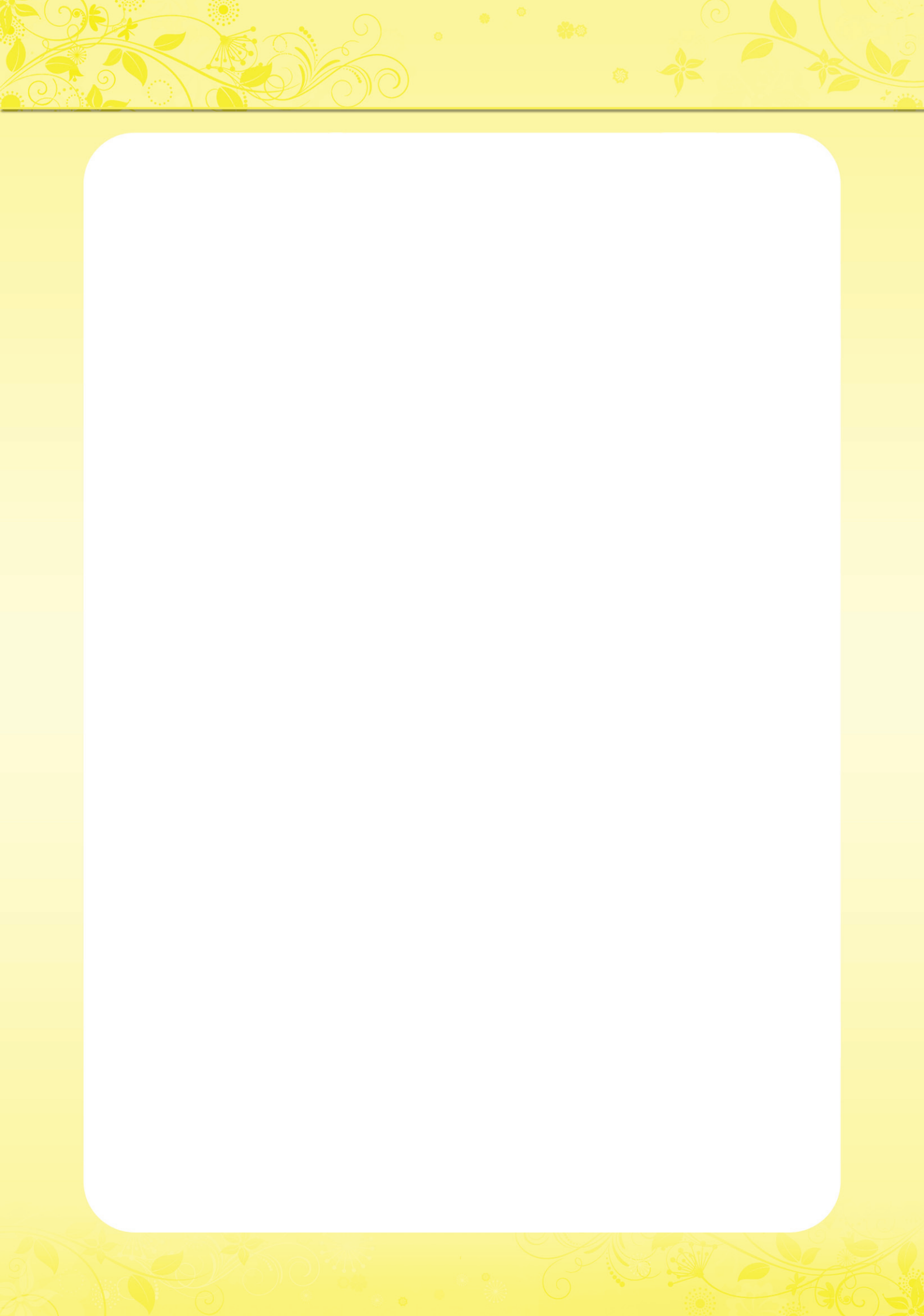
๙. ถ้านักเรียนต้องการรู้สถานที่เกิดของตนเองควรสอบถามจากบุคคลใด

- ก. พ่อแม่
- ข. หมอ
- ค. ครู

๑๐. การสืบค้นประวัติของครอบครัวโดยใช้ภาพถ่ายมีประโยชน์อย่างไร

- ก. ทำให้ทราบชื่อของสมาชิกในครอบครัว
- ข. ทำให้ทราบอายุของสมาชิกในครอบครัว
- ค. ทำให้ทราบเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว

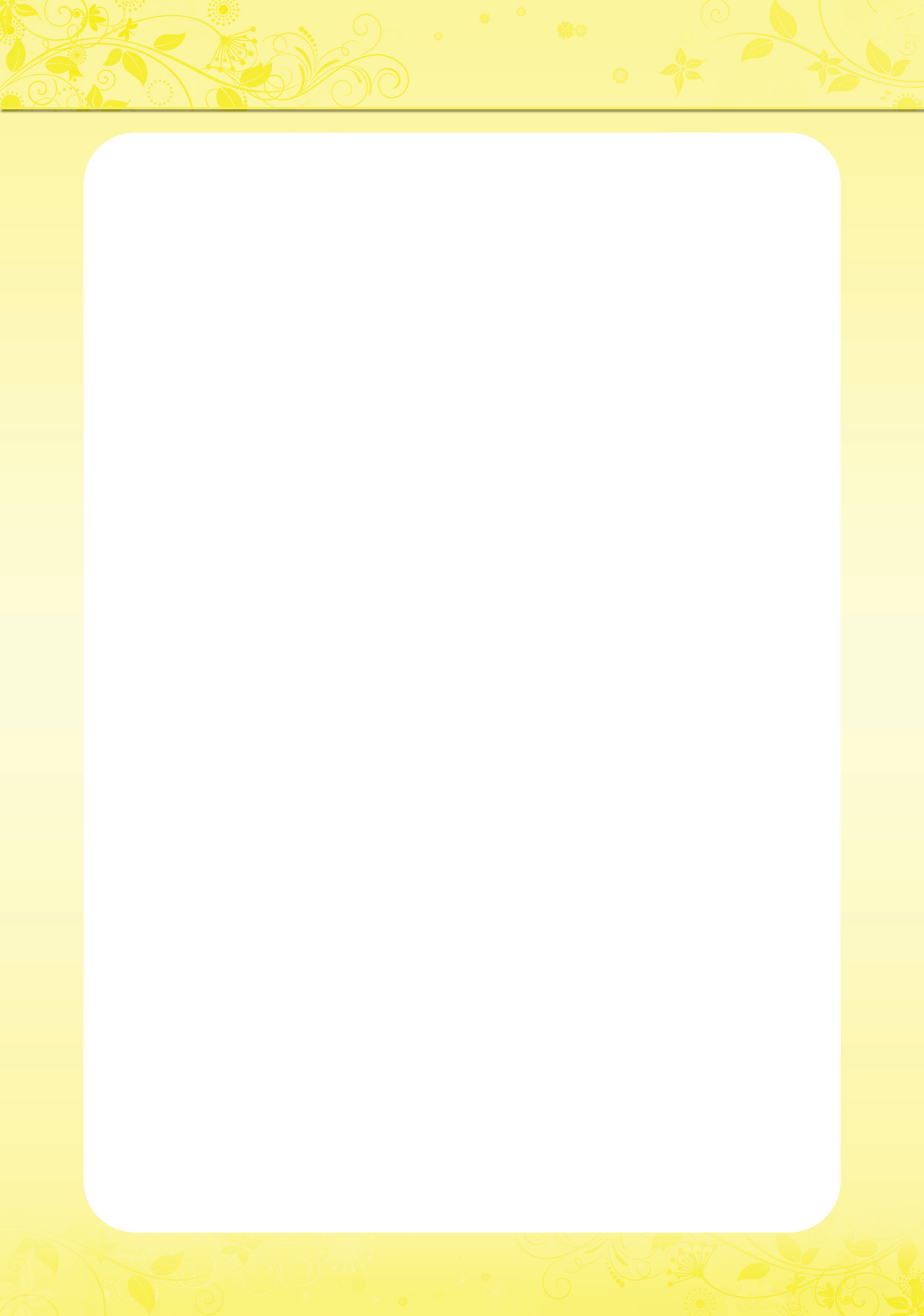
*****

หน่วยย่อยที่ ๒

ภูมิใจในท้องถิ่น

แบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง นักเรียนโยงเส้นจากข้อความไปหาภาพที่มีความสอดคล้องกัน

วัฒนธรรมประจำชาติไทย

ประเพณีสงกรานต์

ประเพณีทางศาสนา

วัฒนธรรมการเล่นของไทย

ประเพณีลอยกระทง

ใบงานที่ ๐๑

ป ๙.๒/พ ๑-๐๑

คำชี้แจง นักเรียนบันทึกการศึกษาค้นคว้าพัฒนาการของชุมชน และนำเสนอข้อมูล
ที่ศึกษาค้นคว้าด้วยการใช้แผนภาพเส้นแบ่งเวลาหรือการทำเป็นผังความคิด

หัวข้อที่ศึกษา .....

หลักฐานข้อมูลศึกษา/แหล่งข้อมูล

ข้อมูลจากการสอบถาม/สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล ผู้ที่ถูกสอบถาม/สัมภาษณ์ .....

พบว่า

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อมูลเอกสารหรือหลักฐานที่หาได้

.....

.....

.....

.....

.....

แผนภาพลายเส้น หรือผังความคิด

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....
ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

เพลงแหลมทอง

เนื้อร้อง-ทำนอง พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ

(สร้อย) แหลมทองไทยเข้าครองเป็นแดนไทย รักกันไว้เราพวกไทยในแดนทอง
แหลมทองไทยเข้าครองเป็นแดนไทย แล้วย้ายแยกแตกไปเป็นสาขา
ไทยสยามอยู่แม่น้ำเจ้าพระยา และปึง วัง ยมนา น่านนที (สร้อย)
โขงสาครไทยก็จองครองที่ดิน สาละวินไทยใหญ่อยู่เป็นที่
ไทยอิสลามอยู่ลำน้ำตาปี ต่อลงไปไทยก็มีอยู่เหมือนกัน (สร้อย)
ขอพวกเราชาวไทยของแดนทอง หมายถึงปองผูกรักสมัครมั่น
ไทยสยามมุ่งจิตคิดสัมพันธ์ ผูกไมตรีทั่วกันในแหลมทอง (สร้อย)

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

แผนที่ประเทศไทย

แผนที่ประเทศไทยมีรูปร่างคล้ายกับขวานโบราณ จะทราบว่า ประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศต่าง ๆ ดังนี้

แผนที่ประเทศไทยแสดงอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน

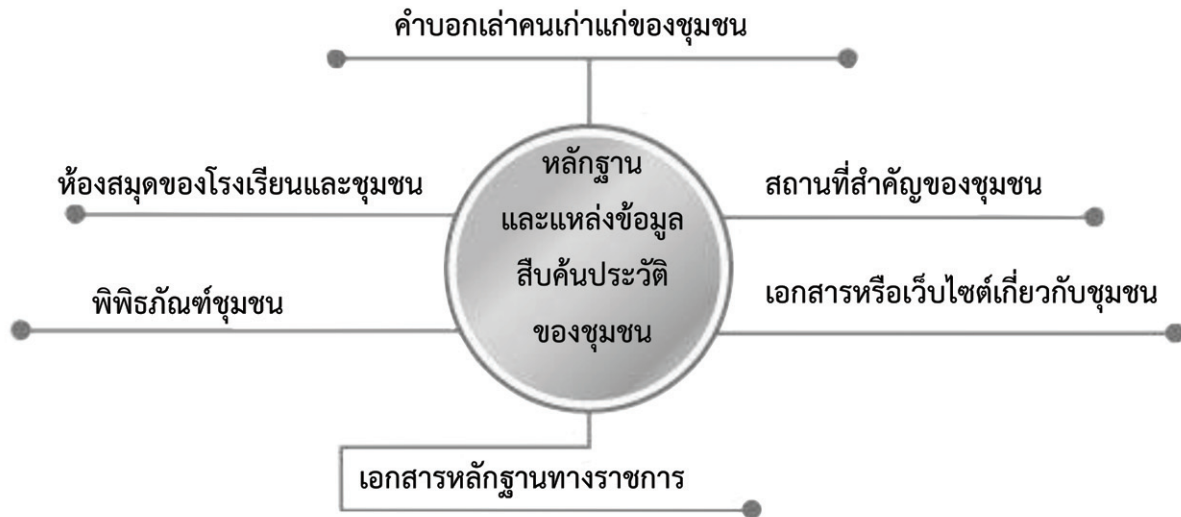
ทิศเหนือ ติดต่อกับ ประเทศเมียนมาร์ ประเทศลาว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ประเทศลาว ประเทศกัมพูชา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ประเทศเมียนมาร์

ทิศใต้ ติดต่อกับ ประเทศมาเลเซีย

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ขั้นตอน ในการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตัวเอง โรงเรียน และชุมชน ดังนี้

๑. ตั้งคำถาม

เกี่ยวกับเรื่องที่ตนสนใจอยากรู้

๒. รวบรวมเรื่องราวจากหลักฐาน

เช่น การสอบถาม สัมภาษณ์
ภาพถ่าย สื่อบันทึก ทะเบียนบ้าน ฯลฯ

๓. นำเสนอข้อมูล

เช่น การเล่าเรื่อง วาดภาพ
เรียงความ รายงาน หนังสือเล่มเล็ก ฯลฯ

ตัวอย่างการเขียนบทความจากเส้นเวลาเหตุการณ์

พ.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ
๒๕๔๑	โรงเรียนบ้านสมบูรณ ก่อตั้งขึ้นปีแรกมีครู ๕ คน นักเรียน ๘๐ คน มีอาคารเรียนชั้นเดียว สร้างด้วยไม้เปิดทำการสอนในชั้นอนุบาลปีที่ ๑ และ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
๒๕๔๘	โรงเรียนบ้านสมบูรณ สร้างอาคารเรียนหลังใหม่สองชั้น มีครูเพิ่ม ๑ คน
๒๕๕๓	โรงเรียนบ้านสมบูรณ ได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่น
๒๕๕๔	ตึกไม้หลังแรกถูกปรับปรุงเป็นห้องสมุด และได้อาคารเรียนหลังใหม่
๒๕๕๕	ได้รับรางวัลการจัดห้องสมุดดีเด่น

ตัวอย่างการเรียงเหตุการณ์สำคัญเป็นประวัติโรงเรียน

ประวัติโรงเรียนบ้านสมบูรณ โรงเรียนบ้านสมบูรณก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๑ ครั้งแรกมีครู ๕ คน นักเรียน ๘๐ คน มีอาคารเรียนหลังเดียว สร้างด้วยไม้ พ.ศ.๒๕๔๘ ได้อาคารเรียนหลังใหม่สองชั้นเปิดทำการสอนตั้งแต่ ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๓ ได้รับรางวัลโรงเรียนดีเด่น พ.ศ.๒๕๕๔ ปรับปรุงตึกไม้หลังแรกเป็นอาคารห้องสมุด และได้อาคารเรียนหลังใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๕ โรงเรียนได้รับรางวัลการจัดห้องสมุดดีเด่น

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนสำรวจ ศึกษา ประเพณีในท้องถิ่น ในหัวข้อต่อไปนี้ และแสดงบทบาทสมมติประเพณีท้องถิ่นจำนวน ๑ กิจกรรม

แบบสำรวจ ศึกษา ประเพณีท้องถิ่น

ช่วงเวลาที่จัดประเพณี

.....
.....
.....

ความเชื่อที่จัดประเพณี

.....
.....
.....

ประเพณี .....

กิจกรรมที่ปฏิบัติตามประเพณี

.....
.....
.....
.....
.....

ประโยชน์ที่ได้รับ

.....
.....
.....
.....
.....

ป ๙.๒/ผ ๒-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพระบายสี และเขียนชื่อประเพณีของท้องถิ่น
ที่นักเรียนเคยร่วมกิจกรรม

ประเพณี.....

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มสำรวจ ศึกษา ประเพณีประจำภาคตามที่ได้รับมอบหมาย
ในหัวข้อต่อไปนี้

๑. ชื่อประเพณี
๒. ความเชื่อในการจัดประเพณี
๓. ช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมประเพณี
๔. กิจกรรมที่ปฏิบัติ
๕. ประโยชน์ที่ได้รับ

ป ๙.๒/ผ ๓-๐๒

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพระบายสีประเพณีประจำภาคที่นักเรียนประทับใจ

ประเพณี.....

กิจกรรมที่ปฏิบัติ.....

.....

.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

ปัจจัยที่มีผลต่อวัฒนธรรมและประเพณี

ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชุมชนเป็นสิ่งที่ดำรงที่สมาชิกในชุมชนได้ปฏิบัติ สืบต่อกันมาช้านาน แสดงถึงความเจริญของชุมชนที่ได้สั่งสม และปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิถี การดำเนินชีวิต ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมหรือวิถีชุมชน ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัย ทางสังคม มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐาน ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชุมชน ดังนี้

ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศและ ทรัพยากรธรรมชาติที่เหมือนกันมักมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่เหมือนกัน เช่น

- ชุมชนที่อยู่ใกล้แม่น้ำมีประเพณีแข่งเรือ
- ชุมชนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บนภูเขา ซึ่งจะมีป่าไม้มาก จึงมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติ และป่าไม้ จึงมีพิธีกรรมบวชป่า เพื่ออนุรักษ์ป่า ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำให้อยู่คู่กับชุมชน

ปัจจัยทางสังคม เช่น การนับถือศาสนา ความเชื่อ เชื่อชาติหรือความเป็นมาของ ชุมชนก็เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความเหมือนและความแตกต่างทางวัฒนธรรมเช่นกัน เช่น

- พุทธศาสนิกชนไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่ใดก็จะประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา เหมือนกัน เช่น ประเพณีบวชพระ ประเพณีเข้าพรรษา ประเพณีออกพรรษา แต่อาจมี ความแตกต่างในรายละเอียดต่าง ๆ
- ชุมชนชาวมุสลิมก็เช่นกันก็ย่อมประกอบพิธีกรรมทางศาสนาในช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น ประเพณีถือศีลอด

ตัวอย่างวัฒนธรรมและประเพณีแต่ละภาคของไทย

ประเพณีทานตุง (ธง)

ประเพณีทานตุง (ธง) ของชุมชนในภาคเหนือ เนื่องจากชาวเหนือมีความเชื่อว่าการนำธงไปถวายวัดเป็นการทำบุญ ทำทานแก่ญาติพี่น้องที่ล่วงลับ การทานตุง จึงเป็นประเพณีที่แสดงถึงความกตัญญู หรือความระลึกถึงผู้เสียชีวิตไปแล้ว ผู้ที่ทานตุงจึงมีความสุขที่ได้ทำความดี ประเพณีทานตุงจึงมีคุณค่าต่อชุมชน และเป็นการสร้างความสามัคคี เพราะการทำตุงขนาดใหญ่ต้องใช้ความร่วมมือ ร่วมแรงร่วมใจของชาวบ้านในชุมชนช่วยกันทำ ทั้งยังเป็นการรักษาฝีมือและศิลปะท้องถิ่นด้วย

ประเพณีบุญบั้งไฟ

ประเพณีบุญบั้งไฟในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือชุมชนชาวอีสานจะจัดประเพณีนี้ขึ้นในเดือน ๖ (ประมาณเดือนพฤษภาคม) เพราะมีความเชื่อว่าการจัดงานบุญบั้งไฟจะทำให้ฝนตกตามฤดูกาล เกิดความอุดมสมบูรณ์ งานบุญบั้งไฟถือเป็นงานประเพณีที่สำคัญของชุมชนชาวอีสาน เพราะเป็นการสร้างความรัก และความสามัคคีของคนในชุมชน

ประเพณีนมัสการรอยพระพุทธรบาท

ประเพณีนมัสการรอยพระพุทธรบาท ของชุมชนในจังหวัดสระบุรี รอยพระพุทธรบาทนี้ ค้นพบได้ในรัชกาลพระเจ้าทรงธรรม ในสมัยอยุธยาซึ่งถือว่าเป็นสถานที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่พระมหากษัตริย์ พระราชวงศ์ และพุทธศาสนิกชนได้เดินทางไปนมัสการพระพุทธรบาทเป็นประจำ จนกลายเป็นประเพณีที่สืบทอดจนถึงปัจจุบันนี้

งานนมัสการรอยพระพุทธรบาท จัดขึ้นปีละ ๒ ครั้ง คือ ตั้งแต่วันขึ้น ๘ ค่ำ ถึง แรม ๑ ค่ำ เดือน ๓ และตั้งแต่วันขึ้น ๘ ค่ำ ถึงแรม ๑ ค่ำ เดือน ๔ ในแต่ละปีจะมีประชาชนไปทำบุญ ตักบาตรเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะการตักบาตรดอกไม้

ประเพณีนมัสการรอยพระพุทธรบาท เป็นการสืบสานพระพุทธศาสนา และเป็นแนวทาง ให้คนยึดมั่นในการทำความดี

ประเพณีชักพระ

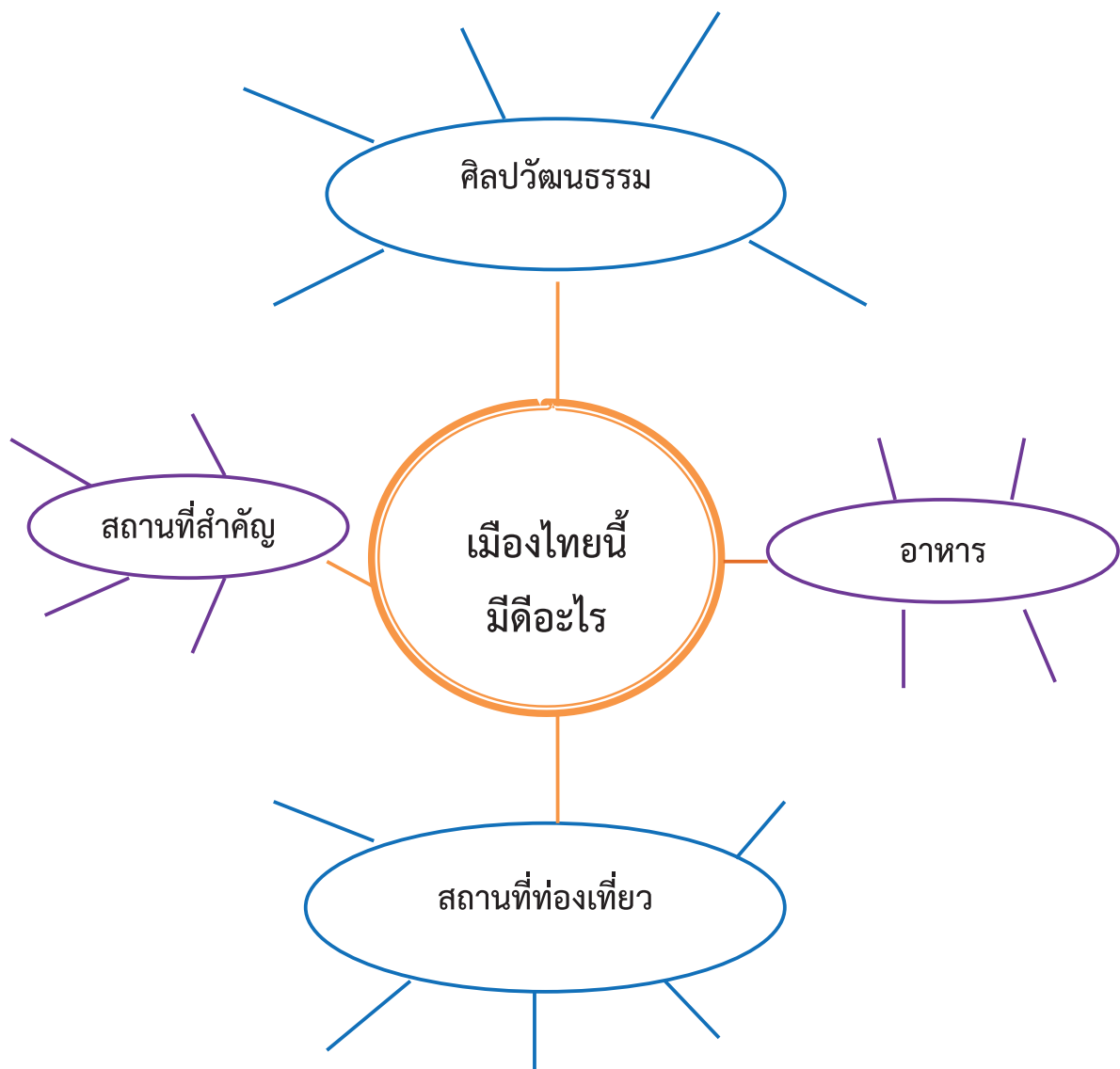
ประเพณีชักพระภาคใต้ เช่น จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา จะจัดงานชักพระ หรือชักลากพระพุทธรูปซึ่งเป็นที่นับถืออย่างใหญ่โตงานชักพระจึงเป็นประเพณีหนึ่งของชุมชนต่าง ๆ ในภาคใต้ที่ปฏิบัติสืบกันมา

ประเพณีชักพระ เกิดจากความเชื่อของผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา มีความเชื่อว่าพระพุทธรเจ้า ได้เสด็จขึ้นไปเทศนาโปรดพระมารดาบนสวรรค์แล้วเสด็จกลับมายังโลกมนุษย์ในวันนี้ โดยชาวบ้าน ต่างช่วยกันตกแต่งพาหนะที่จะใช้ชักหรือลากพระ ซึ่งในสมัยก่อนมักใช้ล้อเลื่อนหรือเรือ ต่อมาใช้รถยนต์

การชักพระเป็นประเพณีที่แสดงออกถึงความเชื่อทางศาสนาและการสร้างความรัก ความสามัคคีให้แก่คนในท้องถิ่น ทั้งยังมีผลให้มีการถ่ายทอดฝีมือช่างตกแต่งพาหนะจากคนรุ่นหนึ่ง ไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง

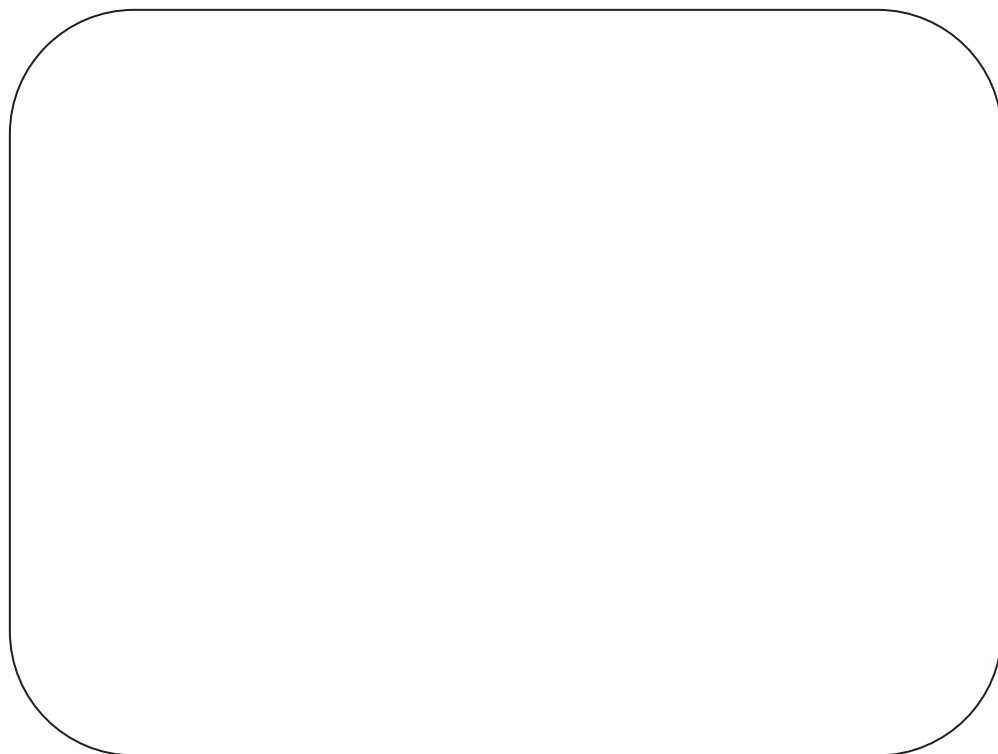
ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนภาพความคิด เอกลักษณะเด่นของประเทศไทยตามหัวข้อที่กำหนดให้

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพประกอบคำบรรยาย ประเพณีวัฒนธรรมไทย

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ ๐๓

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ภาพที่เป็นวัฒนธรรมประเพณีไทย และเขียนชื่อประเพณีวัฒนธรรมไทยที่เลือก

ประเพณีวัฒนธรรมไทยได้แก่

.....
.....
.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

วัฒนธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำให้ความเจริญให้แก่หมู่คณะ เป็นสิ่งที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา เช่น วัฒนธรรมการใช้ภาษา การแต่งกาย การรับประทานอาหาร การแสดงความเคารพ

วัฒนธรรมเปรียบเสมือนรากแก้วของต้นไม้ ที่เป็นรากหยั่งลึกลงไป在地เพื่อยึดต้นไม้ไม่ให้ล้มเมื่อมีพายุลมแรง เช่นเดียวกับวัฒนธรรมที่เป็นรากฐานในการดำเนินชีวิตให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง

วัฒนธรรมไทยที่ควรภูมิใจและควรอนุรักษ์

ชาติไทยได้สร้างสมวัฒนธรรมสืบมาช้านาน และวัฒนธรรมบางอย่างได้สร้างความเจริญให้แก่สังคม เช่น

๑. การแสดงความเคารพด้วยการกราบ ไหว้

ชาติไทยมีวัฒนธรรมการแสดงความเคารพที่แตกต่างจากชาติอื่น คนไทยเมื่อพบเจอกันจะทักทายกันโดยการไหว้และกล่าวทักทายว่า “สวัสดี” การแสดงความเคารพโดยการกราบและไหว้ จะปฏิบัติแตกต่างกันตามสถานภาพของบุคคล เช่น กราบพ่อแม่ หรือญาติผู้ใหญ่ไม่ต้องแบมือ กราบพระต้องแบมือ

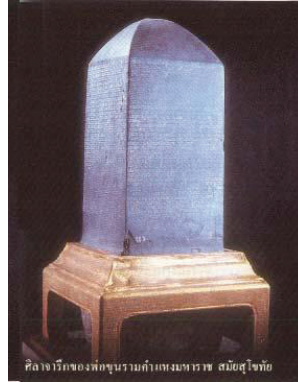
๒. อาหารไทย

อาหารไทยเป็นภูมิปัญญาของคนไทยที่คิดค้นนำพืชผักต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น มาปรุงเป็นอาหารซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาคใต้อาหารส่วนใหญ่ได้มาจากทะเล จึงมีการนำสมุนไพรต่าง ๆ มาใช้เป็นส่วนผสมในการปรุงอาหาร เพื่อดับกลิ่นคาว นอกจากนี้ ยังมีการนำพืชผักที่มีสรรพคุณเป็นยา มาเป็นส่วนผสมในอาหาร เช่น ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด ฯลฯ

๓. ภาษาไทย

ภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร
ดั่งนั้นชาติต่าง ๆ จึงสร้างภาษาและตัวอักษรขึ้น
เมื่อ พ.ศ. ๑๘๒๖ พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
ได้ประดิษฐ์ตัวอักษรไทย ซึ่งเป็นต้นกำเนิด
ของอักษรไทยในปัจจุบัน และเป็นมรดก
ทางวัฒนธรรมของชาติ คนไทยใช้ภาษาไทย
บอกเล่าหรือบันทึกเรื่องราวต่าง ๆ สืบต่อมา
เราควรอนุรักษ์ภาษาไทย โดยเขียนหรือ
พูดสื่อสารด้วยคำที่สุภาพไพเราะ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมในการใช้ภาษา

ประเพณีที่ควรภูมิใจและควรอนุรักษ์

ประเพณี หมายถึง สิ่งที่นิยมปฏิบัติสืบทอดกันมา จนเป็นแบบแผนที่เอื้อประโยชน์
ให้กับสังคม ประเพณีที่สำคัญของไทยมีหลากหลายซึ่งจะมีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่แตกต่างกัน
ในแต่ละท้องถิ่น

ประเพณีไทยอันดีงามที่สืบทอดต่อกันมานั้น ล้วนแตกต่างกันไปตามความเชื่อ
ความผูกพันของผู้คนต่อพุทธศาสนา และการดำรงชีวิตที่สอดคล้องประสานกับฤดูกาล และธรรมชาติ
อย่างชาญฉลาดของชาวบ้านในแต่ละท้องถิ่นทั่วแผ่นดินไทย เช่น

ภาคเหนือ ประเพณีบวชลูกแก้วของคนไตหรือชาวไทยใหญ่ที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน
ประเพณีทานตุง (ธง)

ภาคอีสาน ประเพณีบุญบั้งไฟของชาวจังหวัดยโสธร

ภาคกลาง ประเพณีทำขวัญข้าวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประเพณีนมัสการ
รอยพระพุทธบาท

ภาคใต้ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุของชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ประเพณีชักพระ

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มสำรวจ ศึกษาวัฒนธรรมภูมิปัญญาในท้องถิ่น
ในหัวข้อต่อไปนี้

๑. ชื่อภูมิปัญญาในท้องถิ่น
๒. ความสำคัญ
๓. แหล่งเรียนรู้ศึกษาวัฒนธรรมภูมิปัญญาในท้องถิ่น
๔. ประโยชน์ที่ได้รับ

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

เอกลักษณ์ไทย

เอกลักษณ์ไทย คือ สิ่งที่บ่งบอกความเป็นชาติไทยได้อย่างชัดเจน ได้แก่

๑. **ภาษาไทย** คือ ภาษาพูดที่ใช้สื่อสารกันได้อย่างเข้าใจ ถึงแม้จะมีสำเนียงที่แตกต่างกันไปบ้างในแต่ละพื้นที่ รวมถึงการใช้ศัพท์กับบุคคลในระดับต่าง ๆ และอักษรไทยที่ใช้ในภาษาเขียนโดยทั่วไป

๒. **การแต่งกาย** ถึงแม้ว่าในปัจจุบันการแต่งกายของชาวไทยจะเป็นสากลมากขึ้น แต่ก็ยังคงเครื่องแต่งกายของไทยไว้ในโอกาสสำคัญต่าง ๆ เช่น ในงานพระราชพิธี งานที่เป็นพิธีการ หรือในโอกาสพบปะ สังสรรค์ระหว่างผู้นำ พิธีแต่งงาน เทศกาลและงานประเพณีที่จัดขึ้น หรือในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการ แสดงให้เห็นถึงความเป็นไทยอย่างชัดเจน ในบางหน่วยงานของราชการ มีการรณรงค์ให้แต่งกายในรูป แบบไทย ๆ ด้วย ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี

๓. **การแสดงความเคารพด้วยการไหว้และกราบ** ซึ่งแบ่งแยกออกได้อย่างชัดเจน เช่น กราบพระพุทธรูป กราบพระสงฆ์ กราบไหว้บุคคล ในฐานะ หรือวัยต่าง ๆ ตลอดจนการวางตนด้วยความสุภาพอ่อนน้อมถ่อมตน การแสดงความกตัญญูทักท้วงต่อผู้มีพระคุณ ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมไปถึงความเกรงใจ

๔. **สถาปัตยกรรม** เห็นได้จากชิ้นงานที่ปรากฏในศาสนสถาน โบสถ์วิหาร ปราสาทราชวัง และอาคารบ้าน ทรงไทย

๕. **ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี** ประเทศไทยมีการติดต่อกับหลายเชื้อชาติ ทำให้มีการรับ วัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ เข้ามา แต่คนไทยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม และปฏิบัติสืบต่อกันมาจน กลายเป็น ส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของไทย

๖. **ดนตรีไทย กีฬาไทย และการละเล่นพื้นเมืองต่าง ๆ** สิ่งทีกล่าวมานั้น เป็นเพียงบาง ส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ถึงแม้ว่าจะมีบางอย่างที่มองไม่เห็น เเด่นชัด หรือเปลี่ยนแปลงไปบ้างแล้วก็ตาม แต่สิ่งหนึ่งที่จะต้องคงอยู่ในใจของคนไทยตลอดไป คือ ศักดิ์ศรีของคนไทย

แบบทดสอบหลังเรียน หน่วยย่อยที่ ๒ ภูมิใจในท้องถิ่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง นักเรียนโยงเส้นจากข้อความไปหาภาพที่มีความสอดคล้องกัน

วัฒนธรรมประจำชาติไทย

ประเพณีสงกรานต์

ประเพณีทางศาสนา

วัฒนธรรมการเล่นของไทย

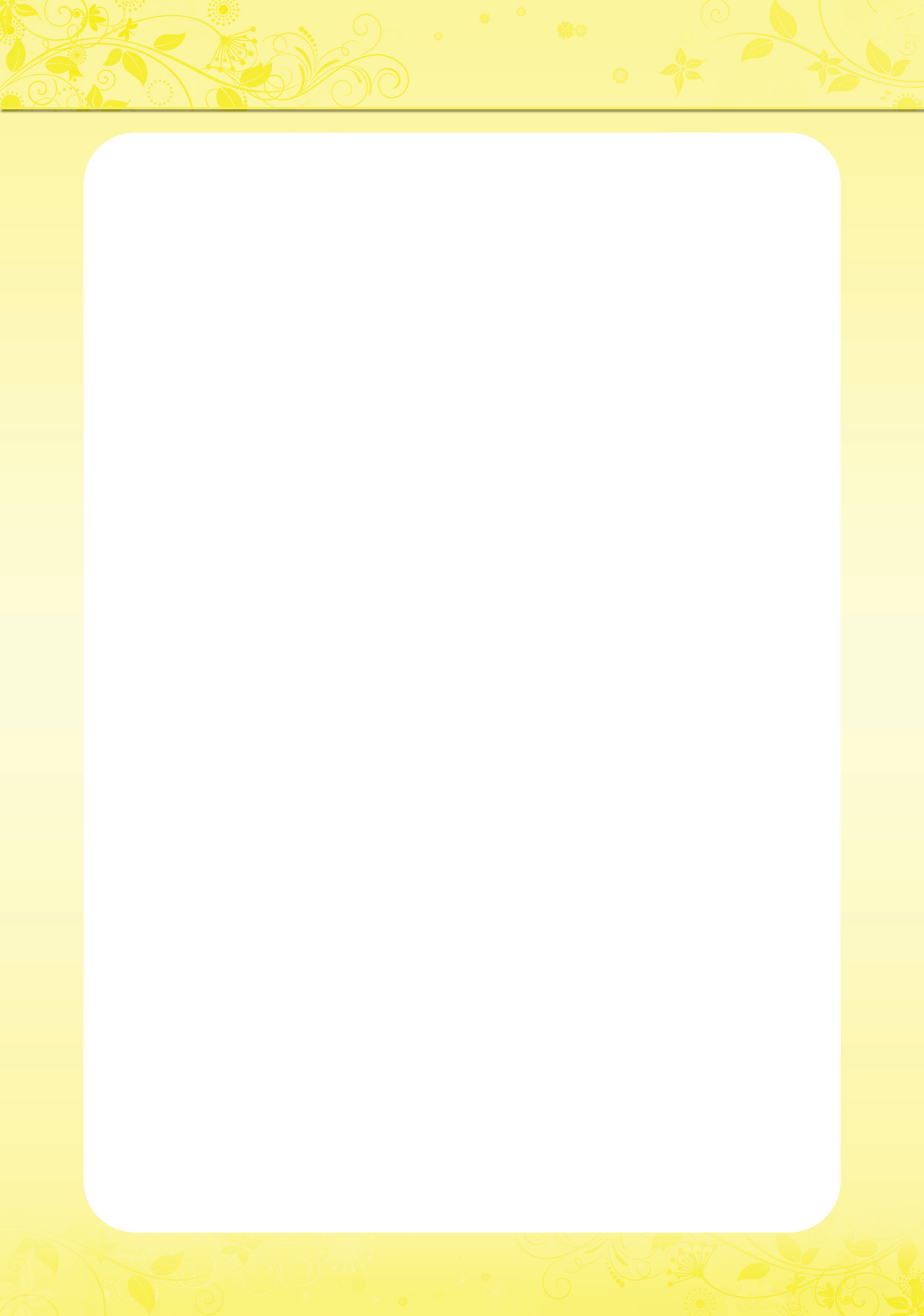

ประเพณีลอยกระทง

หน่วยย่อยที่ ๓
แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง

แบบทดสอบก่อนเรียนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง

คำชี้แจง นักเรียนโยงเส้นจากข้อความไปหาภาพที่มีความสอดคล้องกัน

ดอกราชพฤกษ์

ช้างไทย Chang Thai (Elephant หรือ *Elephas maximus*)

ศาลาไทย

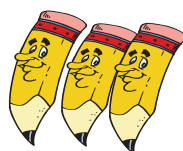

ดอกราชพฤกษ์ Ratchaphruek (*Cassia fistula* Linn.)

ช่างไทย

ศาลาไทย Sala Thai (Pavilion)

ป ๙.๓/ผ ๑-๐๑

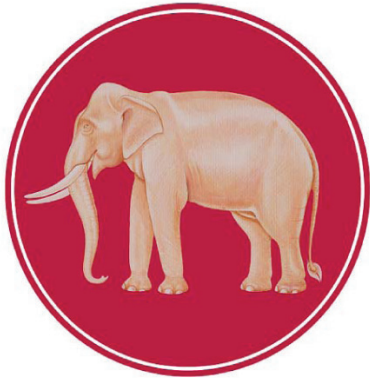
ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนวาดภาพสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นไทยมา ๑ รายการ โดยเลือกสัญลักษณ์ที่นักเรียนชอบมากที่สุดพร้อมกับบอกชื่อลงในกรอบด้านล่าง

ชื่อภาพ.....

ชื่อ.....สกุล.....ชั้น

ใบความรู้/บัตรภาพสำหรับนักเรียน เรื่องสัญลักษณ์ไทย

ช้างไทย Chang Thai (Elephant หรือ *Elephas maximus*)

ช้างเผือกเป็นสัตว์ที่มีความผูกพันเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และประเพณีไทยมายาวนาน อีกทั้งช้างไทยเป็นที่รู้จักแพร่หลายในสังคมโลก

ดอกราชพฤกษ์ Ratchaphruek (*Cassia fistula* Linn.)

ดอกราชพฤกษ์ หรือ คุณเป็นต้นไม้พื้นเมืองที่รู้จักแพร่หลายมีในทุกภาค ใช้ประโยชน์ได้สารพัด เช่น ฝักเป็นสมุนไพร แก่นแข็งใช้ทำเสาเรือน เป็นไม้ที่มีชื่อเป็นมงคลนาม แก่นไม้เคยใช้ในพิธีสำคัญ ๆ มาก่อน เช่น พิธีลงหลักเมือง เป็นต้นไม้ที่มีอายุยืนนานและทนทาน ดอกสีเหลืองอร่าม

ศาลาไทย Sala Thai (Pavilion)

ศาลาไทยเป็นสถาปัตยกรรมที่สะท้อนภูมิปัญญาช่างไทย มีความสง่างามที่โดดเด่นจากสถาปัตยกรรมชาติอื่น จึงสมควรที่จะรักษาเอกลักษณ์และส่งเสริมให้ชาวต่างชาติได้มีโอกาส ได้ชื่นชมศาลาไทย

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนแผนภาพเส้นเวลาแสดงลำดับการสถาปนา
อาณาจักรไทย พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

ใบงานที่ ๐๒

คำชี้แจง นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนโครงเรื่องการแสดงบทบาทสมมติ
วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย

การแสดงเรื่อง.....

ตัวละคร

.....
.....
.....

เค้าโครงเรื่อง

ใคร.....

ทำอะไร.....

ที่ไหน.....

ทำอะไร.....

ชื่อกลุ่ม.....

มีสมาชิกคือ .....

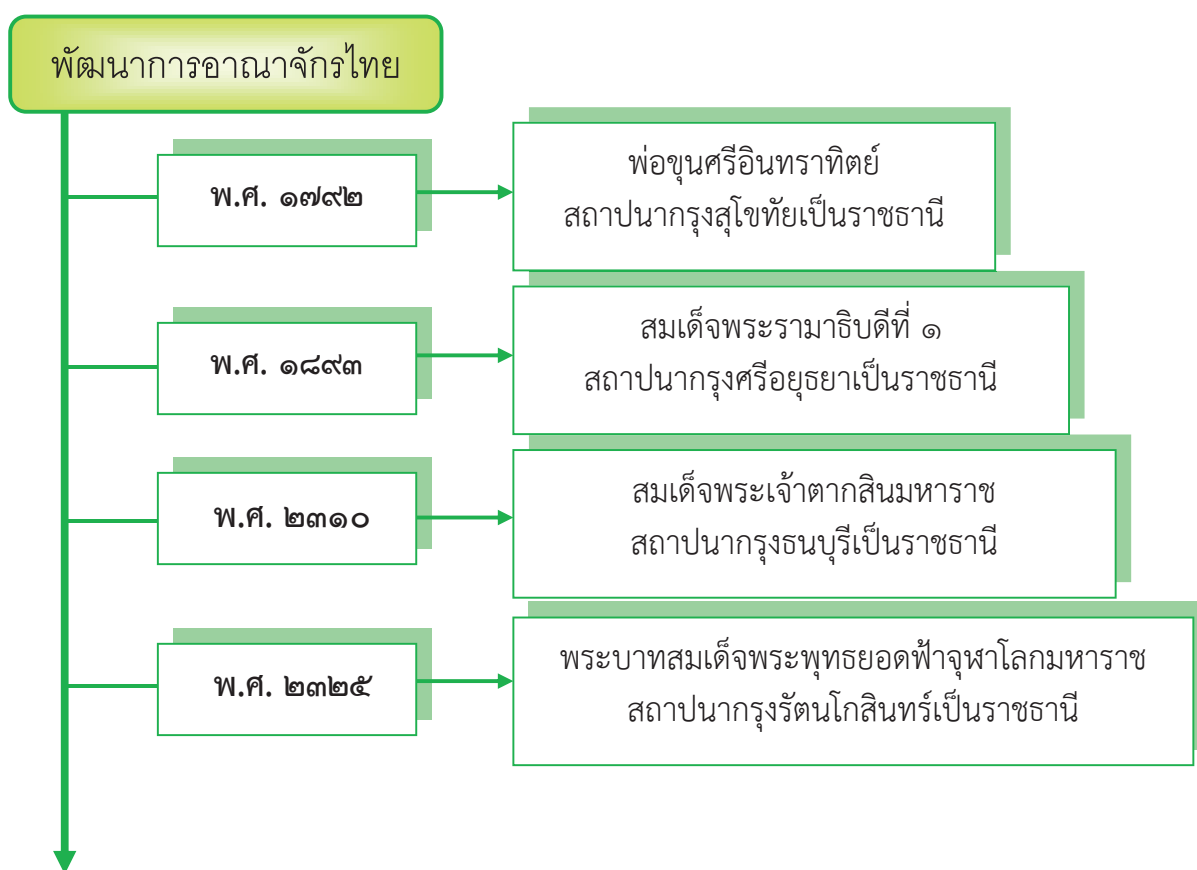
.....

.....

ใบความรู้สำหรับนักเรียน

อาณาจักรไทยมีการพัฒนาการมายาวนาน โดยแต่ละอาณาจักรได้สถาปนาราชธานีหรือศูนย์กลางการปกครองในช่วงเวลาต่าง ๆ กันตามลำดับ ได้แก่ อาณาจักรสุโขทัย อาณาจักรอยุธยา อาณาจักรธนบุรี และอาณาจักรรัตนโกสินทร์

แผนภาพเส้นเวลาการสถาปนาอาณาจักรไทย

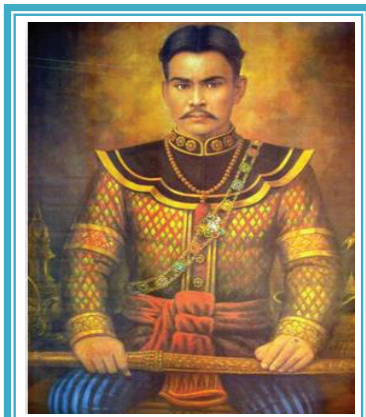
กษัตริย์ผู้ทรงสถาปนาอาณาจักรไทย

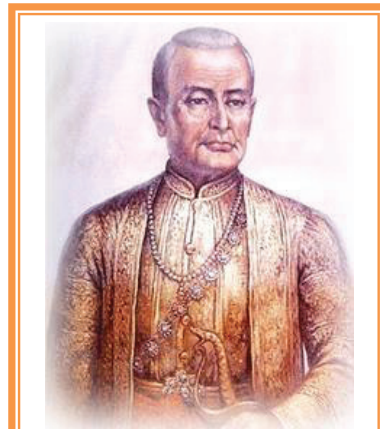
พ่อขุนศรีอินทราทิตย์
อาณาจักรสุโขทัย

สมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑
อาณาจักรอยุธยา

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
กรุงธนบุรี

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
กรุงรัตนโกสินทร์

วีรกรรมของบรรพบุรุษไทย

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงเป็นพระมหากษัตริย์องค์สำคัญ

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา พระองค์ทรงเป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระธรรมราชา กับพระวิสุทธิกษัตริ์ ประสูติเมื่อ พ.ศ. ๒๐๙๒ มีพระเชษฐภคินี คือ พระสุพรรณกัลยา เมื่อทรงพระเยาว์ สมเด็จพระนเรศวรเสด็จไปประทับที่ กรุงหงสาวดี (เมืองหลวงของพม่า) จนกระทั่ง ในพ.ศ. ๒๑๒๗ สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงประกาศอิสรภาพ จากพม่าขณะที่ ทรงมีพระชนม์อายุ ๒๙ พรรษา

ในปีนั้นสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงทำสงครามป้องกันเมือง

จากกองทัพพม่าหลายครั้ง จนกระทั่งเมื่อ พระราชบิดาสวรรคต พระองค์เสด็จขึ้น ครองราชย์สมบัติเมื่อ พ.ศ. ๒๑๓๓ ภายหลังจากขึ้นครองราชย์ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ทรงทำสงคราม กับพม่า สงครามครั้งสำคัญได้แก่ การทำยุทธหัตถี ซึ่งหมายถึง การต่อสู้กัน

ด้วยอาวุธบนหลังช้าง กับพระมหาอุปราชของพม่าจนได้รับชัยชนะ ภายหลังเหตุการณ์นี้ สงครามระหว่างอยุธยากับพม่ายุติลงเป็นเวลากว่า ๑๕๐ ปี สมเด็จพระนเรศวรมหาราช จึงทรงทำสงครามขยายอาณาเขต ทั้งนี้เพื่อควบคุมแหล่งทรัพยากร และคุมเส้นทางการค้า ในดินแดนใกล้เคียง ทำให้อยุธยามีความมั่งคั่งและมีอาณาเขตกว้างขวาง สมเด็จพระนเรศวรมหาราชเสด็จสวรรคตเมื่อ พ.ศ. ๒๑๔๘

ชาวบ้านบางระจัน

ใน พ.ศ. ๒๓๐๘ พม่ายกกองทัพเข้ามัล้อมกรุงศรีอยุธยาชาวบ้านบางระจันซึ่งนำโดย พันเรือง นายจันทนัดเขี้ยว นางทองแสงใหญ่ นายทองแก้ว นายทองเหม็น นายอิน นายดอก นายแท่น นายโชติ ร่วมกันต่อสู้กองทัพพม่า โดยมีขุนสรรค์เป็นหัวหน้า และพระอาจารย์ธรรมโชติ เป็นผู้ให้กำลังใจชาวบ้านในการต่อสู้กับศึกครั้งนี้

ความเก่งกล้าของชาวบ้านบางระจัน ทำให้มีชาวไทยเข้ามาร่วมต่อสู้ด้วยเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกัน กองทัพพม่าส่วนหนึ่งก็พยายามโจมตีค่ายบางระจันหลายครั้งให้แตก เพื่อจะได้โจมตี กรุงศรีอยุธยาได้ง่ายขึ้น แต่ชาวบ้านบางระจันได้ยืนหยัดต่อสู้อย่างเข้มแข็งยาวนาน ถึง ๕ เดือน จนในที่สุดค่ายบางระจันจึงถูกกองทัพพม่าตีแตกเมื่อ พ.ศ. ๒๓๐๙ ภายหลังจากนั้น กรุงศรีอยุธยา จึงถูกกองทัพพม่ายึดครองได้สำเร็จวีรกรรมของชาวบ้านบางระจันในครั้งนั้นได้รับการยกย่องจาก อนุชนรุ่นหลังสืบมาจนถึงปัจจุบัน

ท้าวเทพกระษัตรี และท้าวศรีสุนทร

ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร เป็นวีรสตรีของชาวเมืองภูเก็ต เดิมเมืองนี้ชื่อ **ถลาง** ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช กองทัพพม่าได้โจมตีเมืองถลาง ในช่วงเวลาที่เกิดศึกถลาง เจ้าเมืองถลาง(พระยาถลาง) ได้ถึงแก่อนิจกรรม ทำให้คุณหญิงจัน ซึ่งเป็นภริยาเจ้าเมืองถลาง และน้องสาว ที่ซื่อมุกต้องบัญชาการเอง โดยช่วยกัน ระดมข้าราชการ และชาวเมืองถลาง ป้องกันเมืองอย่างกล้าหาญ คุณหญิงมุก ได้ใช้กลวิธีให้ผู้หญิงหลายร้อยคน แต่งกายเป็นทหาร และนำทางมะพร้าว มารวมควันให้ดำ เพื่อให้ดูเหมือนปืน เมื่อกองทัพพม่าเห็นจึงไม่กล้าเข้าตีเมืองเพราะคิดว่ามีทหารและอาวุธจำนวนมากกว่าเมื่อเสบียงอาหารหมด กองทัพพม่าจึงถอยทัพกลับไป

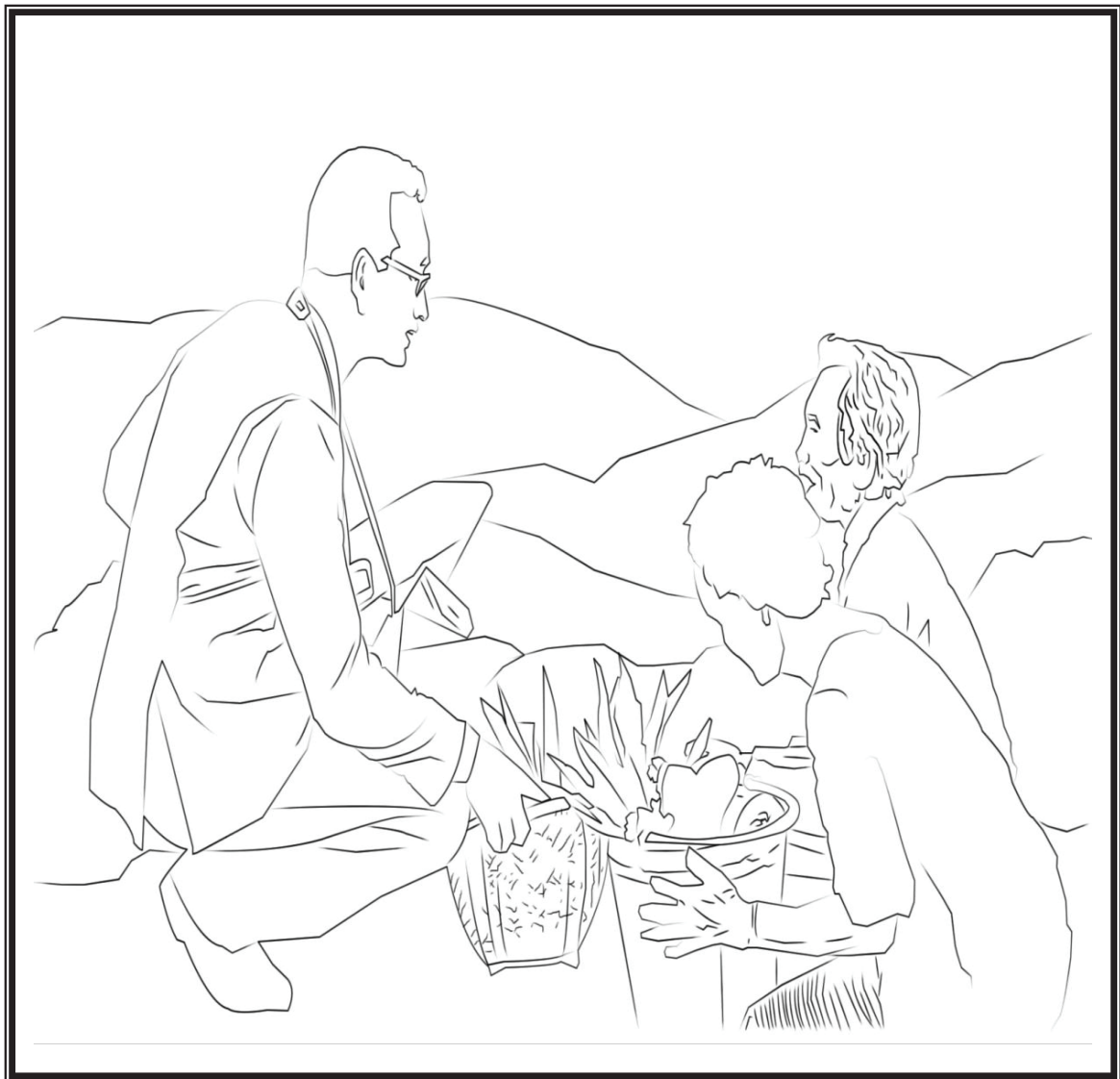
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงทราบถึงวีรกรรมของท่าน ทั้งสอง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานบรรดาศักดิ์ **คุณหญิงจันเป็นท้าวเทพกระษัตรี** **คุณหญิงมุกเป็นท้าวศรีสุนทร**

ใบงานที่ ๐๑

คำชี้แจง นักเรียนระบายสีภาพในหลวงต่อไปนี้ให้สวยงาม

ชื่อ .....สกุล.....ชั้น.....

ใบความรู้ สำหรับนักเรียน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระนามเดิมว่า “**พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช**” ทรงเป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ (ต่อมาได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธยเป็น สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรมพระบรมราชชนก) และหม่อมสังวาล (ต่อมาได้รับการเฉลิมพระนามาภิไธยเป็นสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงเสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ ณ โรงพยาบาลเมานท์ออบอร์น ประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๓ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินกลับประเทศไทย และเมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๔๙๓ ทรงประกอบพิธีราชาภิเษก สมรสกับ หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ที่วังสระปทุม โดย สมเด็จพระศรีสวรินทิราบรมราชเทวี พระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า พระราชทานหลังน้ำพระมหาสังข์ทรงจดทะเบียนสมรส ตามกฎหมาย เช่นเดียวกับประชาชน ได้ทรงสถาปนาหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ ขึ้นเป็น พระราชินีสิริกิติ์

พระราชกรณียกิจของในหลวง

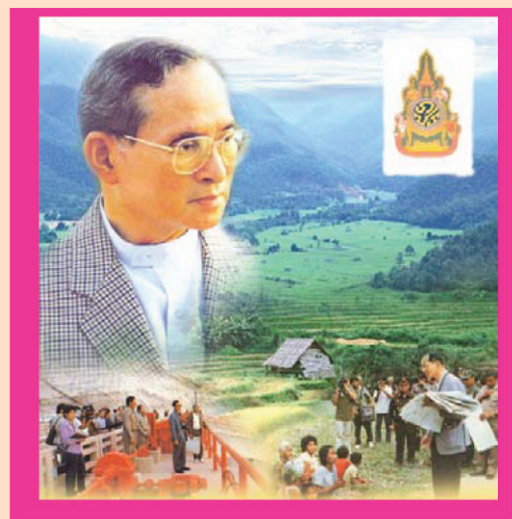
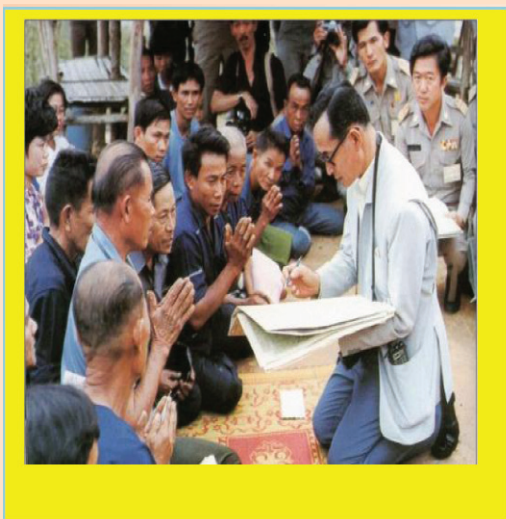
พระองค์ทรงช่วยเหลือฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย หลายด้าน เช่น ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและชลประทาน ด้านการจัดการและพัฒนาที่ดิน ด้านเกษตรกรรม ด้านการศึกษาวิจัย ด้านการแพทย์และการสาธารณสุข ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านอาชีพเสริมและอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและโครงการตามพระราชประสงค์จึงได้เกิดขึ้นอย่างมากมากกว่า ๒,๐๐๐ โครงการซึ่งล้วนแล้วแต่เพื่อความ เป็นอยู่ของชีวิตที่ดีขึ้นของราษฎร์ทั้งสิ้น

ด้านการศึกษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริพร้อมกับได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เป็นทุนริเริ่มในการจัดสร้างโรงเรียนและวัด ทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อาทิเช่น โรงเรียนตามวัดต่าง ๆ โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ โรงเรียนร่มเกล้า โรงเรียนราชประชาสมาสัย กองทุนนวกฤษ์ มูลนิธิอานันทมหิดล ศาลารวมใจ โครงการพระดาบส โครงการสารานุกรมไทย และอื่น ๆ

ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี ทรงฟื้นฟูสืบทอดประเพณีหลายอย่างเพื่อเป็นขวัญ เช่น พระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ พระราชพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา เป็นต้น

ด้านศาสนา ทรงออกผนวชตามพระราชประเพณี เมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๕ ทรงอุปถัมภ์ การทำนุบำรุงศาสนาทุกด้าน

ที่มา : king.kapook.com

โครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แบบทดสอบหลังเรียนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑
หน่วยย่อยที่ ๓ แผ่นดินไทยแผ่นดินทอง

คำชี้แจง นักเรียนโยงเส้นจากข้อความไปหาภาพที่มีความสอดคล้องกัน

ดอกราชพฤกษ์

ช้างไทย Chang Thai (Elephant ชื่อ *Elephas maximus*)

ศาลาไทย

ดอกราชพฤกษ์ Ratchaphruek (*Cassia fistula* Linn.)

ช่างไทย

ศาลาไทย Sala Thai (Pavilion)

